

EDITORIAL

Itandudo ken naan-anay nga isayangkat ti tignayan a panagilinteg!

Naragsak a sinarabo dagiti kadre ken komite ti Partido iti intero a pagilian ti panawagan ti Komite Sentral idi maika-55 anibersaryo nga itandudo ken anayén ti tignayan a panagilinteg tapno mapapigsa ti Partido iti panangidaulo na iti umili a Pilipino iti panaglaban iti rehimeng US-Marcos ken panagabante ti demokratiko a rebolusyon ti umili.

Napnuan ti baro a rebolusyonaryo nga enerhiya ken determinasyon dagiti kadre, aktibista a masa ken dagiti mannakigubat. Nariing da iti panagmiris ti Komite Sentral iti agdama a sitwasyon ken iti kritikal-iti-bukod a panagtasa na iti nagbalin a taray ti rebolusyonaryo a tignayan iti naglabas a tawtawen. Sibubukel ti panggeddeng da nga ilinteg dagiti nagbalin a panagbiddut, kakapuyan ken kurangan, ken papigsaen ti Partido ken rebolusyon a Pilipino.

Sinilawan ti Partido ken Komite Sentral ti dalan agturong iti barbaro a panagpapigsa ken panangitandudo ti

rebolusyon iti dumteng a panawen. Inlaksid na dagiti burges ken petiburges a kapanunutan ken moda ti panagpanunot iti uneg ti Partido. Gappuanan dagitoy dagiti Kannawan ken "Kannigid" a panagbiddut, kakapuyan ken oportunista a tendensya a nagbalin a lapped iti panagabante ti rebolusyon iti naglabas a tawtawen. Dagitoy a panagbiddut ket nangibuangay kadagiti pannakapaay ken panagsanud iti tay-ak ti armado a pannakidangadang, uray met iti tay-ak ti rebolusyonaryo a tignayan masa iti syudad ken kaaw-awayan.

Ti tignayan a panagilinteg, iti

kangrunaan, ket maysa a tignayan a panagadal iti Marxism-Leninismo-Maoismo ken kadagiti basaran a prinsipyoy ti Partido. Panggep na a lalo a patibkeren ti Partido iti ideolohiya kas natibker a tarawidwid para iti panagipatungpal na kadagiti rebbengen iti nadumaduma a tay-ak ti rebolusyonaryo a trabaho.

Determinado dagiti kadre ti Partido nga agbasa ken makininalakay kas wagas iti panagsubli-adal kadagiti basaran a rebolusyonaryo a prinsipyoy. Sibubukel ti panggeddeng da nga asaen ti proletaryo a panagpanunot da tapno natadem nga amirisen dagiti kapadasan da, agdillaw iti bagi ken mangbukel ti usto a plano iti panagabante.

Dagiti sursurat ti pimmusay a daulo a tagapagbangon ti Partido a ni

Kadua Jose Maria Sison, kasta met dagiti klasiko nga insurat dagiti natan-ok a manuro a komunista a da Marx, Engels, Lenin, Stalin ken Mao ken nasudi a subsublian-an-adal dagiti kadre ken rebolusyonaryo a pwersa. Panggep da nga ingato ti kaammoan da iti teorya tapno agserbi a tarabay iti panagadal kadagiti praktikal wenco inaldaw-aldaw a problema iti panagitanudo ti armado a pannakidangadang ken rebolusyonaryo a tignayan masa.

Iti balabala ti tignayan a panagilinteg, maysa a

tignayan iti pangkajimongan a panagsukisok ken panagamiris iti dasig (SICA) ti inrussuat ti Komite Sentral iti rugi ti tawen ken isaysayangkat iti amin a tukad ti Partido iti kaaw-awayan ken syudad—manipud iti nailian a panangidaulo aginggana kadagiti basaran a sangay. Patpatignayan ti Komite Sentral dagiti cadre ken aktibista tapno ammoen ken ireport ti kongkreto a kasasaad ti masa iti saklaw da tapno mapauoneg ti panangawat iti lalo a kumarkaro a pannakalungsot ti malakolonyal ken malapyudal a sistema. Partikular a panggep daytoy a tignayan a tudduen dagiti nalatak a problema ken isyu ti masa kas basaran ti pangbukel ti plano tapno reppeten ken patignayan ida kadagiti pannakidangadang tapno ilaban ti pagbiagan ken demokratiko a karbengan da.

Ti napakumbaba a panagdillaw-itibukod ti Partido ken panagirussuat ti tignayan a panagilinteg ket pakaktaan ti diyalektiko ken istoriko materialista a takder a marka ti partido komunista a napudno iti interes ti proletaryado ken amin a dasig a maidaddanes ken magungundawayan. Iti kastoy a pamuspusan, natalek ti Partido a maparegta manen ti panagabante ti rebolusyon, marekober dagiti napukaw ken maiyapan ti rebolusyonaryo a pannakidangadang iti barbaro

a tukad ti panagabante.

Iti partikular, makitkita ti Partido a babaen ti tignayan a panagilinteg ket maitandudo ti rebolusyonaryo a tignayan iti amin a tay-ak a wagas. Rumbeng a pagiggeman ken komprehensibo nga itandudo ti Partido ti panangiyabante ti naunday a gubat ti umili babaen iti nasaklaw ken nairteng a gerilya a pannakigubat basar iti a lumawlawa ken umun-uneg a base a masa, weno iti sabali a sarita, komprehensibo ken agsisinnilpo a panangitandudo ti armado a pannakidangadang, agraryo a rebolusyon ken panangpapigsa ti organisado a base a masa.

Ti panangitandudo ti armado a pannakidangadang ket iyab-abante ti panangitandudo ti rebolusyonaryo a tignayan masa iti syudad ken iti kaawayan, kababay ti panangpapigsa ti antipasista, anti-imperialista ken antipyudal a tignayan laban iti agturturay a parigat, aso-aso ken pasista a rehiman US-Marcos, panangpalawa ti nagkaykaya a prente, ken panangparut ti pannakikabsat iti internasional a tignayan nga anti-imperialista ken sangalubongan a tignayan ti dasig a proletaryo.

Tantannawagan ti Partido nga iti tarabay ti tignayan a panagilinteg, magun-od ti dadakkel a panagabante

kadagiti umay a tawen. Itatta, nagaed nga agtigtignay dagiti yunit ti New People's Army tapno makapaluspus kadagiti dadakkel a focused military operation ti kabusor. Sibubukel ti pangngeddeng ti NPA a lalo a palawaen ti saklaw dagiti larangan gerilya na ken palawaen ti base a masa, kabayatan a napinget a lablabanan kakuyog dagiti masa a mannalon ti agmauyong ken mawwaw-iti-dara nga armado a panaglapped ti AFP.

Iti sango ti kumarkaro a panagsagaba iti kaaw-awayan, tantannawagan ti Partido ti panangpatignay iti ginasut ribu aginggana milyun-milyon a mannalon ken masa a minorya iti intero a pagilian laban kadagiti kumarkaro a langa ti pyudal ken malapyudal a pananggundaway, ken laban iti panagagum ti daga ken agresibo a pangserrek dagiti operasyon iti panagminas, plantasyon, dagiti proyekto nga imprastrukturna, ekoturismo ken dadduma pay a manggamgamrud iti kinabaknang ken aglawlaw.

Iti sango ti kumarkaro a panagsagaba iti syudad, tantannawagan ti Partido ti lalo a panagpigsa dagiti pannakidangadang masa a pang-ekonomya ken pampulitika ti nadumaduma a demokratiko a sektor laban kadagiti patakaran a maka-gangan-naet ken parigat ti rehiman US-Marcos. Ti panagpigsa ti rebolusyonaryo a tignayan iti syudad ket direkta nga agserbi iti panangpalawa ti supporta ken naruay a panagkameng dagiti mangmangged, mala-mangmangged, dagiti agtutubo nga estudyante, mannuro ken dadduma pay nga intelektwal iti NPA.

Ti panagirussuat ti Partido ti umuna ken maikadua a naindaklan a tignayan panagilinteg ket agpada a napateg a tukad iti pakasaritaan ti Partido nga agpada a nangibaw-ing iti rebolusyon a Pilipino agturon iti dalan ti barbaro a panagabante. Ti agdama a tignayan a panagilinteg nga ingga't-bael ken napinget nga itantandudo dagiti cadre ken mannakigubat-kas iti umuna ken maikadua—ket sigurado a maaddaan ti historikal a pateg na a mangidanon iti demokratiko a rebolusyon ti pagilian iti baro a tukad ti panagabante.

ANG Bayan

Tawen LV No. 1 | Enero 7, 2024

Ti Ang Bayan ket maipabpablaak iti lengwahe a Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ken Ingles. Agawawat ti Ang Bayan kadagiti kontribusyon nga artikulo ken damdamag. Maallukoy met dagiti agbasbasa nga agidanun kadagiti dillaw ken rekomendasyon para iti panagdur-as ti pagiwarnak tayo.

Linaon

Editoryal: Iyabante ken naan-anay nga isayangkat ti tignayan a panagilinteg!	1
Maika-55 anibersaryo ti Partido, linagip	3
Rinnikiar nga US-China ken lokal nga agturturay a dasig	4
Mersenaryo iti masaker idiy Sagay, dinusa	5
Aso-aso nga AFP, agbubutit latta	6
Iti ababa a sarita	7
4 sibilyan, pinapatay ti militar	7
Aerial bombing idiy Bukidnon, tinubngar	8
Didigra ti proyekto a dam idiy Ilocos Norte	9
Agtultuloy a protesta kontra PUV phaseout	10
CBA, ilablaban ti unyon iti PhilFoods	10

Ti Ang Bayan ket ipabpablaak ti Komite Sentral ti Partido Komunista ng Pilipinas dua a daras iti tunggal bulan

ang.bayan@cpp.ph

Maika-55 anibersaryo ti Partido, linagip kadagiti panagtatabuno

Inrussuat iti nadumaduma a paset ti pagilian dagiti panagrabak, panagtatabuno ken miting-panagadal dagiti sangay ken komite ti Partido Komunista ng Pilipinas (PKP), dagiti yunit ti New People's Army (NPA), ti National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ken dagiti alyado nga organisasyon na, iti maudi a dua lawas ti Disyembre 2023. Daytoy ket kas pananglagip iti maika-55 anibersaryo ti Partido idi Disyembre 26.

Kangrunaan a tinalakay kadagiti panagtatabuno ti pahayag ti Komite Sentral (KS) ti Partido iti okasyon ti anibersaryo. Nalatak kadagiti talakayan ti tignayan a panagilinteg nga itantandudo ti Partido iti panangiyuna ti KS.

Inwaragawag ti Partido a "mapanggeddeng ken naregget nga itandudo ti maysa a kumprehensibo a tignayan panagilinteg para iti napateg a pannakidangadang tapno ilaksid ti mapangdadael nga epekto ken impluwensa ti nadumaduma a tendensya ti burges ken petiburges a suhetibismo."

Iti sumagmamano a larangan, nagiyaramid ti simple a panagtatabuno ken programa kakuyog ti masa. Adda met dagiti pangkultura a panagpabuya. Inrussuat dagitoy nga aktividat iti sango ti *focused military operations* iti sumagmamano a larangan, ken limed iti kaammoan ti kabusor iti sikreto a na-gummungan iti syudad.

Sakbay ken iti aldaw ti anibersaryo, nagiyaramid met kadagiti panagsapata dagiti cadre ken kameng ti Partido, karaman dagiti adda iti uneg ti hukbo ti umili, tapno patibkeren ti takder da iti konstitusyon ken programa na.

KM iti Southern Tagalog

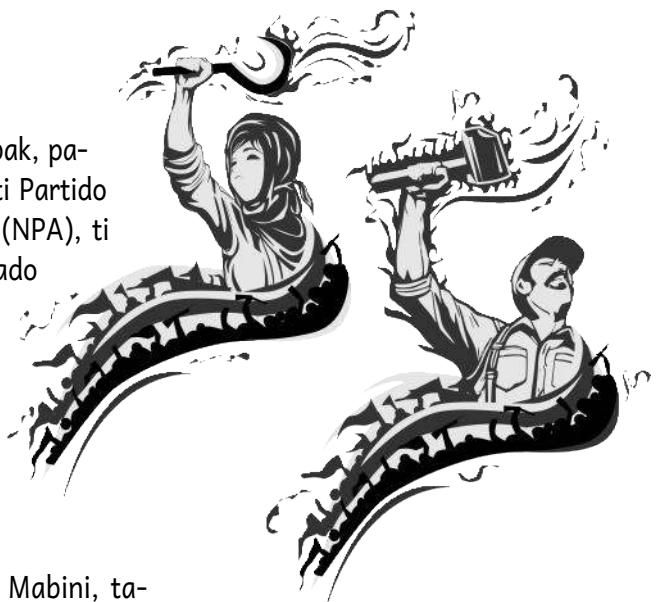
Karaman kadagiti nagrambak ti ginasut nga agtutubo iti agduduma a paset ti Southern Tagalog iti panangiyuna ti Kabataang Makabayan (KM) iti rehiyon. Tinalakay dagiti balangay na ti pahayag ti KS ken Komiteng Rehiyon ti Partido. Ti sumagmamano kadakuada ket nag-

rambak iti uneg ti laranjan gerilya, kakuyog ti NPA.

Segun kenni Karina Mabini, tagapagsarita ti pangrehiyon a balangay ti KM, nasken laeng a sublian-panagadal agpada dagiti balligi ken kakapuyan tapno agtultuloy nga agdalluyon kakuyog ti umili. Nabara kano ti nagbalin a panangawat dagiti kameng da iti panawagan para iti tignayan panagilinteg.

Panangibingay ti KM-Southern Tagalog, iti panagtatabuno dagiti balangay na iti syudad, karaman iti nagbalin a programa ti panagplano iti panagirussuat ti panagtapog kadagiti yunit ti NPA. Nagibingay met ti kapadasan iti makuna nga aktibidad dagiti kameng ti KM-Southern Tagalog a siguden a simrek iti yunit ti hukbo ti umili.

Kabayatan na, nagbalin a nagsak ken natalged kano ti nakem dagiti miyembro ti KM iti nagbalin a panagrabak iti uneg ti yunit ti hukbo ti umili. Panagistorya ti sumagmamano a dimmar-ay, "maka-pangato ti pakinakem iti panangituloy ti kampanya a masa ken panag-abante ti rebolusyon." Iti maysa a panagkakape sakbay a nagsibili iti syudad, imbingay dagiti bimmisita a sigida a limmag-an ti barukong da ken napukawan ti kibbayu idi makadanon iti larangan gerilya ken nakita nga adda idiyag dagiti kadaa a Nalabaga a mannakigubat. Ti sumagmamano kadagiti miyembro ti KM-Southern Tagalog ket nagpa-ibatin iti yunit tapno agserbi kas pultaym a mannakigubat.

Internasyunal a panangkablaaw

Nangipadanon met ti pannakikaykaysa ken panangkablaaw dagiti nadumaduma nga internasyunal a partido ken organisasyon iti okasyon ti anibersaryo ti Partido. Nagiruar ti pahayag ti pannakikaykaysa dagiti organisasyon manipud idiyay India, Turkey, United States, ken Ireland, ken ti Friends of the Filipino People in Struggle (FFPS).

Iti bidyo-pahayag ti Komite Sentral ti Communist Party of India (Maoist), rinaem na ti PKP iti surok lima dekada a panangidaulo iti nailian-demokratiko a pannakidangadang ti umili a Pilipino. "Agsipud surok lima dekadan ti napalabas, umab-abante ti nailian-demokratiko a pannakidangadang ti Pilipinas iti tarabay ti Komite Sentral ti PKP iti sango dagiti saan a mabilang a panubok ken panagrimbaw kadagiti nagbiddutan ken kakapuyan ken dagiti panaglikko't tayyek," segun iti CPI (Maoist).

Binibig met ti Anti-Imperialist Action-Ireland ti "natured a baro nga addang" ti Partido iti panagirussuat ti tignayan panagilinteg. Kuna ti grupo, "agibunga daytoy ti baro nga henerasyon dagiti mangibandera ti rebolusyon ken rebolusyonaryo manipud iti intar ti umili a Pilipino." Nayon da pay, sibubukel ti talek da iti Partido ken maipagpanakkkel a maimatmatangan da ti maysa a barbaro a napateg a tukad iti rebolusyon a Pilipino.

Rinnikiar nga US-China ken ti umun-uneg a risiris iti intar ti agturturay a dasig

Iti maysa nga interbyu idi Disyembre 2023, nagriri ni Teresita Sy-Coson, vice-chairperson ti SM Investment Corporation, iti nakuna na nga "antagonistiko a pannakilangen" ti gobyerno a Marcos Jr iti China. Dakdakamaten na ti agsasaruno a naparang a panagdillaw dagiti opisyal ti rehimem kadagiti risiris iti nagbaetan dagiti barko militar ti Pilipinas ken coast guard ti China kadagiti maudi a bulan ti 2023. Iti duron ti US, sinagedsed ti AFP dagiti "supply mission" para iti naisadsad a barko a BSP Sierra Madre idiy Ayungin Shoal. Arogante ken agresibo daytoy a sangsangoen ti armado a pwersa ti China.

Dagitoy a kumprontasyon, a giniddanan dagiti panagpatayab ti US kadagiti jet fighter ken armado a drone, ket nangpadakkel iti posibilidad ti panaggil-ayab ti armado nga engkwentro iti baybay. Kas ti China, agmanmantinar ti agnanayon, ken nu arigen ket dakdakkel, a pwersa militar ti US saan laeng idiy South China Sea, ngem ketdi iti uneg mismo ti Pilipinas.

Ni Sy ti umuna a dakkel a burges-kumprador a naparang a nagi-peksa ti disgusto laban iti "agresibo a pannakituron" ti rehimem Marcos iti China. Nalawag na nga impasagid ti negatibo nga implikasyon kadagiti lokal a negosyo ken pagpupuanan a nakagalot iti kapital a Chinese." Nakaas-asideg ti China kadayayo, saan tayo mabalin nga agbalin a sobra nga antagonistiko, "pahayag ni Sy iti maysa nga artikulo ti magasin a Bloomberg a naipablaak idi Disyembre 14, 2023. "Madi tayo kayat ti mairaman iti tensyon nga US-China," kunana.

Maysa ti pamilya Sy iti naan-anay a nagnumar iti panagserrek ti sarplas a kapital ti China iti Pilipinas nga inawis ti US agsipud dekada 1990. Iti nagan ti "globalisasyon" ken "nawaya a linnakuan," nag-kinnumplot ti US ken Chi-

na a lukatan ti merkado ti Pilipinas ken dadduma pay nga atrasado a pagilian tapno ibuntuon kadagiti merkado na dagiti sarplas a kapital ken produkto da. Nupaykasta, saan na a nalapdan ti panagbittak ti gagangay a kumpetisyon iti langa ti gerra iti linnakuan iti nagbaetan ti US ken ti agrusrusing nga imperyalista a turay ti China.

Segun iti Komite Sentral ti PKP iti pahayag na idi Disyembre 26, 2023, "ti duron ti US a padaksan

ken pakapuyen ti China ket pangatras manipud iti nabayag a panawen a kinnumplot ti dua nga imperyalista a turay iti panangitinnag kadagiti patakaran a neoliberal iti Pilipinas manipud dekada 1990."

Manipud 2000, tinawen a dimmakkel iti 42% ti balor ti inangkat ti Pilipinas iti China. Idi 2016, naunnaan na ti Japan kas kadakkelan a linnakuan ti pagilian. Itatta, daytoy ti kadakkelan a pagal-alaan kadagiti imported a materyales ken produkto ti Pilipinas, ken maikadua a kadakkelan a merkado kadagiti eksport na. Maysa iti daytoy a produkto ti repinado a krudo, a tulbek iti panagpataray ti lokal nga ekonomya.

Nupaykasta, basbassit ti nabalinan nga ibuntuon ti China a kapital iti langa ti direkta a ganggannaet a pagpuunan (*foreign direct investment* weno FDI) nu iyarig iti US. (*Kitaen ti listaan*).

Ngem in-inut daytoy a dimmakkel ken idi 2022, addan iti \$1.11 bilyon ti inted nga FDI ti China iti Pilipinas. Adda met dagiti paggaadal a mangpattapatta a dimmanunen iti \$2.5 trilyon ti FDI ti China manipud 1990 aginggana 2015.

Base ti China iti burgesya ken burukrata

Segunpay iti KS, "nau-sar ti oligarkiya iti pinansya ti China daytoy a panawen tapno palawaen ti operasyon a komersyal ken pam-pinansya iti Pilipinas, kaku-yog dagiti banko a US ken Japanese, ken agipundar ti bukod na a base iti intar dagiti burgesya kumprador ken burukrata kapitalista." Agresibo a nagpalawa ti impluwensya ti China iti pagilian iti panawen ti rehimem Ar-

royo. Manipud 2001-2010, sinerrek na ti 15 bilateral a katulagan ken 20 dadakkel a proyekto. Saan a natuloy dagiti kaaduan a kontrata gapu iti pannaka-ibutaktak ti nakakaro a korapsyon ken anomalya dagiti imbwelto ditoy. Nabukel kadaytoy a panawen ti sosyoan ti China ken ni Enrique Razon tapno kontrolen ti National Grid Corporation of the Philippines. Kamaudianan na, inlako ni Razon ti bingay na iti kompanya iti pamilya Sy ken Cojuito, nga isuda ti kasosyo ti China ita.

Nagtultuloy dagiti sosyoan ti kadadakkelan a burgesya a Pilipino ken dagiti kompanya a Chinese iti poder ni Benigno Aquino III. Kas ti usar ti US iti nadumaduma a pangkat dagiti negosyo, pinaayos ti China ti puonan na iti Federation of Filipino-Chinese Chambers of Commerce & Industry, Inc. Inikkan met ti China ti kapital ken dagiti kontrata dagiti makuna a negosyante, naawagan kas Pilipino a "taipan," tapno agpalawa kadagiti negosyo idiy Beijing, Shanghai ken dadduma pay a dadakkel a syudad na.

Kalatakan ti sosyoan dagiti Pilipino a burgesya ken burukrata ken ti China iti panawen ni Rodrigo Duterte. Kannigid-kannawan a kontrata ti sinerrek dagiti kroni na, karaman dagiti negosyante a nakabase idiy Davao. Pinakaprominente kadagitoy a kroni ni Dennis Uy, a naki-pagsosyo iti China iti gandat a mangpatakder ti impraistrutura para iti telekomunikasyon ken manglun-on ti adu a kompanya iti apagbitit a panawen. Nalatak met a nagnumar kadagiti kontrata ni Razon, pamilya Gatchalian ken daddumapay.

Uray iti panawen ti rehimeng US-Marcos, agtultuloy ti panagkamat ti lokal a burgesya iti kapital a Chinese. Idi Enero 2023, napan China ni Ferdinand Marcos Jr, nu sadinno a pimmirma isuna iti 15 bilateral a katulagan iti nagbaetan ti gobyerno na ken gobyerno a Chinese. Idi Pebrero 2023, inaprobaran ti Senado ti pangserrek ti pagilian iti Regional Comprehensive Economic Partner-

ship (RCEP), nga inisyatiba ti China. Instrumento ti RCEP para iti awan lapped a panangigabsuon ti China kadagiti sarplas a produkto na kadagiti merkado dagiti pagilian iti Asia iti pannakadadael dagiti lokal a negosyo ken prodyuser.

Ngem kasla nagbaliw ti pul-oy ti angin kadagitoy naglabas a bulan idi kanselaen ti gobyerno a Marcos dagiti utang ken kontrata ti gobyerno para iti dadakkel a proyekto nga impraistrutura kas kadagiti dam, sistema ti riles ken dadduma pay a pondoan kuma ti China. Karaman kadagiti nakansela dagiti proyekto a Philippine National Railways South Long Haul, Subic Clark Railway ken Mindanao Railway.

Addan iti proseso ita ti rehimeng iti panangiyakar ti kontrata para iti pondo iti ADB, World Bank (nga original a proponent iti sumaggamano kadagiti proyekto) ken dadduma pay a kaalyado ti US. Impakansela met ti US dagiti proyekto a reklamasyon idiy Manila Bay nga asideg iti embahada na idiy Roxas Boulevard.

Mangibubuangay dagitoy nga addang ti barbaro a rinnikiar iti intar dagiti burgesya ken burukrata nga aggi-innagaw iti pagnumunaran a kontrata. AB

Neto nga ayus ti FDI, iti milyon a dolyar

Tawen	US	China
2005	267.18	-0.17
2007	655	-0.12
2010	229.19	-0.05
2015	633.72	0.57
2017	472.85	28.78
2020	161.62	58.9
2022	250.65	15.69
2023*	104.12	12.21

*Enero-Setyembre 2023

Pammataudan: Bangko Sentral ng Pilipinas

Dagiti mersenaryo iti likod ti masaker idiy Sagay, dinusa ti NPA

NAGGIGIDDAN NGA ARMADO nga aksyon ti inrusuat ti New People's Army (NPA)-Northern Negros laban iti mersenaryo a Sarona Group idi Enero 2 idiy ili ti Purok Kawayan, Barangay Bug-ang, Toboso, Negros Occidental.

Inambus ken napapatay ti NPA ti lider ti grupo a ni Juvie Sarona. Pinalalisa ken pinuoran met ti traktora a tagikua ti ama na. Nakumpiskar met iti balay dagiti Sarona ti maysa nga M2 Carbine, maysa a .45 Colt, maysa a .357 revolver, maysa a shotgun, aglalaok a magasin ken bala. Kinumpiskar met ti gadyet da nga adda linanon a napapateg nga impormasyon.

Imbwelto ti grupo iti panangmasaker kadagiti siyam a mangmangged iti kaunasan idi Oktubre 20, 2018. Napasamak ti inawagan a "Sagay masaker" idiy Barangay Bulanon, Sagay City. Mabaybayadan met daytoy ken suportado ti militar ken dadakkel a kumprador-apo't daga ken asendero idiy isla.

Rinambakan ti umili ti Northern Negros ti panangduسا kadagiti Sarona gapu ta naikkan hustisya ti pannaka-idadanés ken pannagundaway a nasagrap da iti ima dagitoy.

Kabayatanna, inambus ti NPA-Central Negros ti elemento ti CAFGU a ni Sunnyboy Teves idiy Sityo Tulingon, Barangay Binubohan, Guihulngan City, Negros Oriental idi Disyembre 27, 2023. Imbwelto ni Teves iti adu a krimen iti umili Central Negros.

Pinagyamanan ti NPA ti masa a timmulong iti armado nga aksyon ken agtultuloy a panagsuporta iti hukbo ti umili.

Aso-aso nga AFP, agbubutit latta iti poder ti rehimén Marcos

Inragpin ni Ferdinand Marcos Jr, kakuyog dagiti kakumplot na iti Kongreso ken Senado, ti ₱6.17 bilyon iti badyet ti Department of National Defense iti impasa ken pinirmaan na a nailian a badyet para iti 2024 idi Disyembre 20, 2023.

Laksid iti DND, ninayunan met ni Marcos ti badyet ti Philippine Coast Guard iti ₱2.8 bilyon ken ti National Intelligence Coordinating Agency (NICA) ti ₱1 bilyon. (Ti nayon a badyet iti NICA ket ngangngani doble iti orihinal a badyet na a ₱1.432 bilyon.)

Iti tukad-Kongreso ken Senado pay laeng, naingaton ti badyet iti depensa iti 21.6% manipud ₱203.4 bilyon idi 2023 agturonsong ₱282.7 bilyon ita a tawen. Nayon pay ditoy ti ₱1.5 bilyon a *confidential* ken *intelligence fund* para kano kadagiti operasyon na idiy West Philippine Sea. Nu buklen, kangatoan ita ti inted a pondo iti DND ken dadduma pay nga ahensya a pangseguridad manipud 2017. Kabatog daytoy ti nasurok 1.25% ti GDP, kangatoan met iti napalabas a 15 tawen.

Ibagbaga da Martin Romualdez ken Juan Miguel Zubiri, dagiti daulo ti Kongreso ken Senado, a ti nayon a pondo ket para iti "panangsango ti pangta" ti China idiy West Philippine Sea. Ibagbaga met ni DND Secretary Gilbert Teodoro a para daytoy iti "nakaro ken seryoso a panangtarimaan" kadagiti pasilidad ken usar ti militar ti AFP. Agserserbi ti agpada a panggep iti turungen ti US a papigsaen ti panangdurdurog na ti gerra idiy South China Sea ken iti panangiyaplag ti network ti bukod na a base ken pasilidad militar iti uneg dagiti kampo ti AFP, amin usar ti kwarta ti umili a Pilipino.

Ninayunan ti pondo militar iti tengna ti sayanggusing a pangta ti destabilisasyon manipud

iti intar ti retirado nga heneral nga iggem ti bunggoy a Duterte. Dakkel a paset pay dagiti opisyal militar ti pumababor iti bunggoy, uray payen retirado ti kaaduan kadagiti napaboran nga heneral na. Bumbumsog ti soldado, pati dagiti pulis, iti poder ni Duterte. Nadoble dagiti sweldo da ken aglalaok ti naited kadakuada a benepisyo. Gasut-gasut a milyon a piso ti inggunguna kadagiti heneral, kumander ken soldado iti panagpapatay da, kaaduan dagiti sibilyan. Nangibukbok ti bunggoy a Duterte ti kurakuten a pondo iti langa ti Support to Barangay Development Program ti NTF-Elcac. Iti uneg ti in-nem a tawen, bilyun-bilyon a piso ti inted ti bunggoy tapno gumatang kadagiti nagaluson a jet fighter, bapor, drone, kanyon ken aglalaok a sarplas nga ramit militar manipud iti US ken dagiti alyado na a pagilian, kas ti Israel.

Iti kaunggan, awan sabali ti "modernisasyon" ti AFP nu saan a paneglako ken panangigabsuon ti US ti sarplas ken kaaduan daan a ramit

na tapno armasan ti aso-aso nga hukbo na. Nakaturong ngangngani amin ti ginatang nga armas iti "panangparmek" iti rebolusyonaryo nga armado a tignayan" ken saan nga iti "eksternal a pangta," kas iti masan-san a deklarasyon ti AFP. Agbinnulig nga interes ti US ken AFP a parmekken ti rebolusyonaryo a tignayan gapu ta pangta daytoy iti hegemonya na iti Asia gapu iti naisangsangan a lokasyon ti Pilipinas iti rehiyon. Iti kagyat, pappapigsaen ti US ti kampanya ti AFP a "rebbeken" ti New People's Army gapu ta kayat na a sibubukel nga aramaten ti aso-aso nga hukbo iti panangdurog ti gerra iti China.

Kas kenni Duterte, us-usaren ni Marcos ti dakkel a pondo iti "modernisasyon" tapno konsolidaen ti kontrol na iti mersenaryo a militar ken gatangen ti kinapudno ken kinamatalek dagiti pakson a tenggel ti kalaban na a bunggoy.

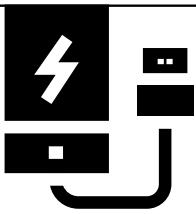
Iti linged ti "seguridad" ken *confidentiality*, mailisi ti "modernisasyon" ti AFP iti adu a proseso nga inkeddeng iti Procurement Law. Maklusot daytoy iti *public bidding*, tapno igagara nga ilimed iti publiko ti proseso ti pananggatang kadagiti armas. Iti kasdiay, alisto a manipulaen dagiti opisyal militar dagiti kangrunaan a kontrata ken dagiti nakasilpo a kontrata iti serbisyo ken pyesa.

Kadakkelan a nagastaran ti AFP ti pananggatang kadagiti jet fighter, drone, helikopter ken kanyon tapno irussuat ti kampanya ti awan sarday a panagbomba ken panagkanyon. Immarangkada daytoy a kampanya iti poder ti rehimén Duterte ken gapuanan ti nakaro a didigra kada-giti sibilyan a komunidad ken kabakiran.

AB

75%

ti kuryente iti Pilipinas ket maararamid kadagiti planta a patpatarayen ti karbon (coal-powered plants).

Isunga, awan epekto iti panangpababa ti emision a *greenhouse gas* (GHG) ti pagilian ti inkapilitan a panangsukat kadagiti tradisyunal a dyip kadagiti lugan a patpatarayen ti elektrisidad, nu awan panagbaliw iti pangalaan ti enerhiya na.

11%

ingngato ti neto a balor ti 13 kababaknangan a Pilipino iti 2023, manipud \$37.4 bilyon idi 2022 agturons \$41.4 bilyon.

→ 1.29 ektarya

ti abereyds a kadakkel ti bangkag ti babassit wenco tagikua-ti-pamilya idi 2018, manipud iti aberedys a 2.84 ektarya idi dekada 1980; 38% kadagitoy a bangkag ket awan pay kagudua ektarya.

7.7 MILYON

laeng iti 35 milyon ektarya a watershed iti Pilipinas ti masalakniban ti linteg. Kayat a sawen, 54% kadagitoy ket mabalin a kalbuen, minasen ken dadaelen dagiti bukatut a kapitalista ken burukrata.

Pammataudan: Legal Resources Center

472,000 PAMILYA

wenco 3 milyon a Pilipino ti nainayun iti bilang dagiti agrigrigat iti umuna a kwarto ti 2023, maiyarig iti bilang idi 2018, uray pay iti nakababbaba nga ingkeddeng a patingga ti kinarigat a ₱91/aldaw.

Pammataudan: Ibon Foundation

200 aldaw

iti 365 aldaw iti intero a tawen nga agtaytayab ni **Enrique Razon**, maysa kadagiti kadakkelan a burgesya-kumprador, iti pribado a jet na para iti negosyo ken panagpaspasyar ti pamilya.

10-20 dasas a dakdakkel ti ipugpug-aw a *carbon emission* kada tao (*per capita*) ti *private jet* maiyarig iti komersyal nga *airline* ken 50 dasas a dakdakkel kada tao maiyarig iti tren. Addaan 3 kasdiay a jet ni Razon, ken 2 pribado nga helikopter.

17,000

estudyante iti SHS (*senior high*) ti maikugtar kadagiti eskwelaan gapu iti panangkissay ti rehimeng Marcos iti pondo kadagiti nailian ken lokal nga unibersidad ken kolehiyo para ditoy.

2,201 KLASRUM

laeng ti naipa-aramid ti DepEd iti lippas ti 2023, awan pay iti kagudua iti tinarget ti opisina a **5,000-6,000** para iti tawen ken nakaad-adayo iti **165,000 kakurangan** a kasapulan a punuan.

Pammataudan: ACT Teachers Party-list

4 sibilyan, pinapatay ti militar idiyay Sorsogon, Batangas ken Iloilo

Dua a sibilyan ti pinapatay dagiti soldado ti Armed Forces of the Philippines (AFP) idiyay Iloilo ken Disyembre 17 idiyay Sorsogon idi napalabas a tawen. Kabayatan na, pinatay met ti militar ti dua a sibilyan a nang-sangaili iti kabagyan da a Nalabaga a mannakigubat idiyay Batangas idy Disyembre 17, 2023.

Pinatay dagiti mawwaw ti dara a pasista ti 31st Division Reconnaissance Company (DRC) ti addaan diperensya iti panunot a sibilyan a ni Bombik Bajoyo idiyay Disyembre 10, 2023 idiyay Sitio Tagbakan 1, Barangay Jayubo, Lambunao, Iloilo. Paruaren dagita pasista a miyembro ti New People's Army (NPA)-Central Panay ni Bajoyo ken napatay isuna iti maysa nga engkwentro.

Pinaneknekan dagiti residente ti Sityo Jagnaya a sibilyan ni Bajoyo ken addaan diperensya iti panunot. Po-

sible kano a pinatay isuna dagiti soldado idiyay Purok Iraya, Barangay Union idiyay ili ti Gubat, idiyay Disyembre 17, 2023 banda ti alas-4 ti bigat. Sigud a kameng ti NPA ni Esperanzate ngem nabayagen a pimmanaw iti hukbo ken nagbiag kas sibilyan.

Idiyay Sorsogon, pinapatay ti 31st IB ni Joseph Esperanzate iti balay na idiyay Purok Iraya, Barangay Union idiyay ili ti Gubat, idiyay Disyembre 17, 2023 banda ti alas-4 ti bigat. Sigud a kameng ti NPA ni Esperanzate ngem nabayagen a pimmanaw iti hukbo ken nagbiag kas sibilyan.

Manipod 2019, kankanayon isu-

na a pilpilten ti militar a pumauneg iti E-CLIP ngem nagkedked isuna ken imbag a kayat na ti agbiag a naulimek.

Idiyay Batangas, napatay ti 59th IB dagiti sibilyan a da Pretty Sheine Anacta, 19, ken ni Rose Jane Agda, 30, iti awan aniaman a panagpalpatog na idiyay Barangay Malalay, Balyan, Batangas idiyay Disyembre 17, 2023 ti agsapa. Pimmasyar ti dua iti kabagyan da a Nalabaga a mannakigubat ti NPA idiyay mapapatay.

Segun iti nakalap a report ti NPA, naawanan puot ni Pretty Sheine iti umuna a pugsu ti panagpaputok dagiti pasista a tropa, sakbay isuna a binulunan a patayen ti militar. Makapaalinggaget met ti sitwasyon ni Rose Jane idiyay makita ti bangkay na iti punerarya nu sadino a nakababa ti pantalon na, pakakitaan a ginundawayan isuna.

Kabayatan na, kinemmeg ken aginggana ita ket saan pay nga inlung-aw ti militar ti nasugatan a mannakigubat a ni Baby Jane Orbe (Ka Binhi). Awanan isuna iti kasasaad a lumaban. Maiparbeng kadagiti pagannurutan ti internasyonal a matakao a linteg, rumbeng a bigbigen dagiti karbengan na ti kasinnupadi nga armado a pwersa. Nagmartir met ti lima a Nalabaga a mannakigubat iti makuna a panagatake.

Panagdukot. Dinukot ti tropa ti 62nd IB ti agtutubo a mannalon a ni Allan Paul Rayna manipud iti balay ti pamilya na idiyay Disyembre 23, 2023 idiyay Sityo Tayubong, Barangay Puso, La Castellana, Negros Occidental. Saan pay isuna a nasarakan aginggana iti agdama. Nalaus ti panagdanag ti pamilya Rayna iti kasasaad ti kabagyan da.

Panangpatakyas. Aginggana Enero 6 laengen ti dedlayn ti Authority of the Freeport Area of Bataan (AFAB) iti 200 pamilya a residente ti Narra Dormitory idiyay Barangay Maligaya, Mariveles, Bataan tapno pu-manaw. Patpatakyasen dagiti residente gapu ta masaklaw ti panagpalawa ti FAB ti makuna a lugar. AB

Nalabes a pwersa iti aerial bombing idiyay Bukidnon, tinubngar

NATALMEG A TINUBNGAR ti Partido Komunista ti Pilipinas (PKP) ti "disproportionate use of force" wenco nalabes a panagusar ti pwersa ti militar laban kadagiti yunit ti New People's Army idiyay Bukidnon idiyay Disyembre 25, 2023. Labsing daytoy iti internasyunal a matakao a linteg, a tumartarabay iti konduktta ti moderno a pannakigubat.

Nagitinnag ti uppat a bomba ti Tactical Air Wing ti 4th ID iti maysa a temporary a kampo ti Barangay Can-ayan, Malaybalay City idiyay Disyembre 25, 2023. Dua aldaw kalpasan na, nagbomba manen daytoy idiyay Sityo Bagong Lipunan, Barangay Linabo idiyay ili ti Quezon. Nalabes ken awan an-aniaman na ti panagitinnag ti sumagmamano a 250-pound a bomba, a nangimula ti teror iti umili ti Bukidnon.

Napapatay iti panagbombomba idiyay Malaybalay City ti 10 indibidal ngaladda idiyay kampo ti NPA. Iti report, napirpirsay ti bagidagiti napuntaan gapu iti nalabes a pigsa dagiti bomba nga inusar ti AFP. Nagaramat met ti AFP kadagiti kanyon nga ATMOS 2000 a ginatang pay ti AFP idiyay Israel.

Ti panagusar ti napipigsa a bomba ket "likas nga indiscriminate" wenco awan pilpilien, mangikabil iti peggad iti biag ken pagbiagan dagiti sibilyan ken mangipagteng ti nalawa a pannakadadael ti aglawlaw. Iti kinapudno na, labes iti ground zero ti epeko ti panagbombomba ti AFP manipud iti tangatang. Pinerdi na ti kappia, nangipagteng ti nalawa a buteng, panic, ken troma kadagiti residente kadagiti kaasideg a komunidad ken dinadael ti kabakiran a pagal-alaan da ti makan ken kabiaagan.

Insayangkat ti AFP ti panagatake iti tengnga ti tradisyunal a pangrambak ti paskua ken dua aldaw a unilateral a sardeng-putukan ti PKP a simmaklaw manipod Disyembre 25, 2023 aginggana Disyembre 26, 2023 ti rabii.

Singin-delubyo iti umili dagiti proyekto a dam idiy Ilocos Norte

Mapadpadaanan a singin-delubyo ti ipagteng ti Cabacanan Small Reservoir Irrigation Project (CSRIP) ken Ilocos Norte-Ilocos Sur-Abra Irrigation Project (INISAIP), nga al-alistuen nga itakder iti nasapa a paset ti 2024 idiy Ilocos Norte. Ubbaw ti ibanbandera ti National Irrigation Administration (NIA) nga agnumar ti masa a mammalon ken nailian a minorya iti probinsya ken kabangibang a luglugar. Ketdi, sangsangoen da ti pannakaagaw dagiti daga da ken dislokasyon, kasta met ti peggad ti pannakadadael ti aglawlaw ken nalawa a panglayus.

Iti duron dagiti imperyalista nga institusyon ken kasosyo dagiti ganggannaet a kompanya, pangpalpalidpid ti rehimien US-Marcos dagiti proyekto a "pampadur-as" kas ti CSRIP ken INISAIP. Ti agpada a proyekto ket immuna a limtuad idi pay panwen ti ama na a diktador. Iti agdama, araramaten ni Marcos kas makagapu ti El Niño ken ti posibilidad a nasaknap a panagtikag.

Cabacanan Dam

Dakkel ti panagdanag ti umili nga Isnag-Yapayao iti perwisyong ipagteng ti CSRIP iti kabambantayan ti Barangay Saguigui, Pagudpud. Mai-takder ti proyekto iti nainsigudan a daga da a saklaw ti "disputed area" iti nagbaeten ti tribu nga Ysnag-Yapayao ti Barangay Dampig ken Cau-nayan ken dagiti aginkukuna a katutubo ti Barangay Saguigui.

Paset ti ₱837-milyon a proyekto ti CSRIP ti Cabacanan dam, 95.10

metro ti kangato manipud pundasyon ken 248 metro ti kaatiddog ti base, nga agimbak ti 2.87 milyon metro ku-biko ti danum. Segun kadagiti katutubo, nu agibbet ti dam ti danum iti *spillway* nga addaan rukod a 9.88 metro kwadrado wenco kalawa ti *four-lane* a kalsada, malayus ken possible nga unesen na dagiti barangay iti baba ti maipatakder a dam. Asideg met daytoy idiy Bangui ken Vigan-Aggao *fault line* a mangtartaraigid idiy Pagudpud isu a bulnurable daytoy iti ginggined.

Nagipeksan ti nakaro a panagsupiat ti Isnag Yapayao Balangon Tribal Council Inc (IYBTC) ken Isnag Yapayao Ugayam Tribal Council (IYUTC) manipod idiy Barangay Dampig ken Caunayan iti makuna a proyekto. Kabayatan na, tapno ipalidpid ti proyekto, us-usaren ti NIA ni Emilio Rabago a mangtagtagikua iti nainsigudan a daga ken agpakpakaammo a "tribal chieftain" idiy Barangay Saguigui.

Tinubngar dagiti grupo ti National Commission on Indigenous Peoples (NCIP)-Ilocos Norte iti panangalilaw da, ken panagpaalisto iti proceso ti panagala ti *free, prior and informed consent* (FPIC) para iti CSRIP. Ti kastoy a presyur iti nailian a minorya ket mangibadbadek iti karbengan mi para iti bukod a pangneddeng," kinunada.

Saan a naan-anay ken saan a napudno nga impalawag ti NIA nu ania ti panggep ti proyekto ken amin a detalye na, kunada. Inlemmeng na a ti CSRIP ket proyekto ti maysa a kompanya a Japanese a pang-hydro-power ken pangturismo. Saan nga inkaskaso ti NCIP ken NIA ti insumitar a resolusyon ti IYBTC ken IYUTC a kanselaen ti FPIC tapno ikkan-dalan ti panagrisut kadagiti "dispute."

Agsusumbangir a panangliplipit ti sinango dagiti lider-Isnag-Yapayao gapu iti panagsupiat da. Nailista da dagiti kasu ti "panagbisita" ken "panangkatungtung" dagiti pulis nga iti aktwal ket langa ti intimidasyon kadagiti lider-Isnag-Yapayao agsipud pay Disyembre 18, 2023. Dinillaw kano dagiti pulis ti pahayag dagiti Isnag-Yapayao gapu ta us-usaren ken "saksakayan daytoy dagiti makannigid a grupo."

Higante a dam ti INISAIP

Saklawen met ti INISAIP ti 14,672 ektarya ti daga iti siyam nga ili ti Ilocos Norte, maysa idiy Ilocos Sur ken dua idiy Abra para iti konstruksyon dagiti nadumaduma nga imparastruktura karaman ti maysa nga higante a dam. Mapondoan ti ₱25.7 bilyon a proyekto babaen iti Private-Public Partnership. Kasosyo ti NIA iti proyekto ti BPE Corp. ken China Railway Construction Corp.Ltd.

Kangrunaan a paset ti proyekto ti 126.41 metro kangato a dam nga ipatakder na idiy Palsiguan River idiy Lagayan, Abra. Mapattapatta a

Suroten iti panid 10

Agtultuloy a protesta kontra PUV phaseout, maituloy ita nga Enero

Maituloy ti protesta ken sangsangkamaya a panagtignay dagiti drayber ken opereytor ti dyip kontra iti inkapilitan a konsolidasyon ti prangkisa ken panangipatungpal ti ubbw a Public Utility Vehicle Modernization Program (PUVMP) iti panaglukat ti tawen 2024. Daytoy ti sungbat da iti saan a panangikankano ni Ferdinand Marcos Jr iti arungaing dagiti drayber ken opereytor. Segun iti Pagkakaisa ng mga Samahan ng Tsuper at Operator Nationwide (Piston), pammaneknek ti kinaawan-aksyon ni Marcos a "palpak, parigat, ken aso-aso" ti rehimeng na.

Idi Disyembre 2023, impakita ti Piston ken Samahang Manibela Manganakay at Nagka-Isang Terminal ng Transportasyon (Manibela) ti panagsupiat da iti PUVMP iti nag-sasaruno a sardeng-pasada ken nasaknap a protesta iti pagilian, kangrunaan idiy Metro Manila. Mapattapatta a sumurok-kumurang 4,000 ti limmaok iti protesta ti dua a grupo idiy Mendiola idiy Manila idi Disyembre 29, 2023. Surok 330

dyip ti kuyug-kuyug dagiti drayber iti protesta. Limmaok iti protesta idiy Manila dagiti drayber ken opereytor ti Starter-Piston ken Manibela manipud Southern Tagalog.

Iti sabali a paset ti pagilian, nagkaykaysa met kadagiti panagtignay ken kampuan dagiti drayber ken opereytor kontra iti panangmasaker iti pagbiagan da. Idiy Bacolod City, dimmanon iti 2,000 ti limmaok iti martsa-protesta ken sardeng-pasada idiy syudad idi Di-

syembre 29, 2023. Nagmartsa da agturong iti munisipyo tapno singiren ti lokal a gobyerno iti sung-sungbatan na iti panangipatungpal ti PUV phaseout.

Idiy Davao City, nagsardeng-pasada ti Transmission-Piston idi Disyembre 27, 2023. Mapattapatta a naparalisa ti grupo ti 70% ti amin a ruta ti dyip iti syudad. Idiy Cebu City, nagkampuan dagiti kameng ti Piston-Cebu iti opisina ti Land Transportation Franchising and Regulatory Board (LTFRB) Region 7 idi Disyembre 28, 2023 aginggana Disyembre 29, 2023. Idiy Iloilo City, nagsardeng-pasada ken nagkampuan dagiti drayber ken opereytor iti upisina ti LTFRB Region 6 idi Disyembre 27, 2023 aginggana Disyembre 28, 2023.

Mamati ti Piston nga iti laeng pumigpigsa a pwersa da ken agtultuloy a sangsangkamaya a panagtignay ita a 2024 a malabanan ti panggep a PUVMP ti rehimeng a mangmasaker iti pagbiagan da.

Kabayatan na, binaun idi Disyembre 28, 2023 ti Korte Suprema ti Department of Transportation (DOTr) ken ti LTFRB nga agkomento iti petisyon nga indasar ti Piston kontra iti panangipatungpal ti inkapilitan a konsolidasyon ti prangkisa ken PUVMP. Naikkan ti dua nga ahensya iti aginggana 10 aldaw tapno agkomento. AB

Manipud iti panid 9

dumanun iti 147 milyon metro kubiko ti kapasidad na. Agipatakder kadagiti *tunnel* para kadaytoy manipud Abra agturong Nueva Era, Ilocos Norte nga addaan kaatiddog a 9.1 kilometro, a sumalpot iti kabambantayan ken mangdadael iti aglawlaw. Agipatakder met ti maysa pay a dam a pangikabilan ti danum manipud idiy Abra.

Iti report ti NIA, rinuggianen ti panangpatakder kadagiti dalan agturong Palsiguan River para iti panangpapartak ti transportasyon para iti konstruksyon.

Sino ti agnumar?

Nalawag kadagiti minorya nga umili ken masa a mannalon idiy probinsya ti Ilocos Norte a saan a panangtulong kadakuada ti panggep dagiti makuna a proyekto. Kunada, "Imbes a para iti *hydropower* dam, nasken nga usaren laengen ti [bilyun-bilyon] iti panangtarimaan kadagiti nadadael nga irrigasyon ken panangpadur-as kadagitoy."

Pasig nga imprastrukturna nga awan pagnumaran kadakuada ti ipatpatakder ti gobyerno, segun kadagiti Isnag-Yapayao. Kas kadagiti proyekto a windmill ken solar farms nga impatakder idiy Ilocos Norte. Kunada, "Sinakop dagiti [windmill ken solar farm] ti nasurok 3,000 ektarya iti nainsigudan a daga mi... saan met daytoy nga agserserbi iti masa ti probinsya mi ketdi paggansyaan laeng dagiti dadakkel a negosyante."

Karaman ditoy ti agdama nga ekspansyon dagiti *windmill* ti kompanya a North Luzon Renewable Energy Corp. idiy Pagudpud a manggamgamgam ti 1000 ektarya a nainsigudan a daga ti Isnag-Yapayao. Iyap-aplag met ti Ilocos Norte Solar and Wind Power Plant idiy Burgos, Bangui, Pasuquin ken Vintar a sumaksaklaw iti 2,346 ektarya a kabambantayan ken kapatahan nu sadino a rinib-ribu a minorya ken mannalon ti agbibiaig.

Idiy Ilocos Norte, ken uray iti daduma pay a paset ti pagilian, nasaknap ti kannawidan ti NCIP a kusiten ti panagala ti FPIC tapno agagum ti daga. Agdadata daytoy a panagbaddek iti integridad dagiti katutubo. AB

CBA, ilablaban ti unyon iti PhilFoods. Nagprotesta ti Unyon ng mga Panadero sa PhilFoods Fresh Baked Product Inc.-OLALIA-KMU iti sango ti National Conciliation and Mediation Board Region IV-A idiy Laguna idi Enero 4 gapu ta nakanalsa ti negosasyon para iti Collective Bargaining Agreement (CBA) da. Uppaten a negosasyon ti napasamak ngem agkedkedken ti kompanya a pagtulagan dagiti pagannurutan nga aramaten a basaran iti negosasyon.